

Drogenbos kunstenaarsdorp

Het leven van kunstenaar Pol Craps

Pol Craps werd geboren op 16 november 1887. Hij was de zoon van Louis Craps en Marie-Sophie De Bue, de zuster van burgemeester Xavier De Bue uit Ukkel. Pol had twee broers.

Op 25 november 1902 trouwde hij met Marie Van Elewyck, een onderwijzeres uit Ukkel. Zij was een echtgenote met enorm veel geduld, vol toewijding en ze heeft haar man altijd en overal gesteund. Zij vormden een hecht koppel en Marie verdroeg niet de minste kritiek op haar man Pol. Samen hadden zij zeven kinderen. Wanneer het koppel in Drogenbos in de Langestraat 18 is komen wonen, is niet gekend. Vermoedelijk kort na hun huwelijk. Hun huis was een ontmoetingsplaats voor vele kunstenaars uit de omgeving. Zijn totale oeuvre wordt op driehonderd werken geschat, maar een definitief repertorium is nog niet opgemaakt. Pol Craps woonde en werkte niet alleen in Drogenbos. Hij was er ook actief in het dorpsleven. Zo was hij lid van het koninklijke zangkoor La Fraternité, van de koninklijke fanfare Sint-Niklaas, De snelle duif, Kunst en vermaak, Goed hart zonder naam en nog andere verenigingen. Hij schonk veel werken als prijs voor de

tombola's van deze verenigingen. Hij gaf ook werken aan vrienden, uit sympathie. Of hij gebruikte ze als ruilmiddel. Dat is ook de verklaring waarom nog zoveel mensen uit de streek werk van hem bezitten of zich zijn naam nog goed herinneren.

Al van jongsbeen af toonde hij aanleg voor tekenen. Hij volgde lessen aan de Academie van Brussel van 1894 tot 1897. De diverse graveertechnieken leerde hij bij meester-graveur August Dans. In 1887 werd in Brussel de Société des Aquafortistes opgericht. Die zou een grote rol spelen in de loopbaan van de kunstenaar. Vanaf het midden van de negentiende eeuw beleefden de grafische technieken een heropleving in ons land en daarbuiten. Overal in Europa ontstonden kunstenaarsverenigingen die de graveerkunst beoefenden. Jaarlijks publiceerde de Belgische vereniging een map met maximum vijftien platen. In het album van 1894 werd een eerste werk van de toen zeventienjarige kunstenaar opgenomen. In 1896 volgde de ets 'Stal te Ukkel (Kamerdelle)', naast werk van onder andere James Ensor.

In november 1898 aanvaardde het ministe-

rie van Landbouw en Openbare werken, directie Schone Kunsten, een tekening van hem: Sint Franciscus van Assisi naar Van Dyck. De ets van de tekening leverde hij in tien exemplaren af aan de dienst Schone Kunsten. Diezelfde ets schonk hij aan de bisschop van Gent. Die schreef in een dankwoord van 24 november 1899: "De hemel heeft u rijkelijk met talent begiftigd. U bent nog jong. Cultiveer door hard werken uw buitengewoon talent en laat in de toekomst uw kunst nooit afdalen van de hoogten waarheen de geïnspireerde blik van uw mooie Sint-Franciscus zich verheft." Op tweeëntwintigjarige leeftijd kende Pol Craps al een zekere erkenning en kon hij zich als volwaardige kunstenaar-graveur vestigen. Craps stierf op 27 april 1939.

In de volgende aflevering gaan wij het vooral hebben over de vrienden van Pol Craps.

Met dank aan Sicca Silva Droogenbosch voor het ter beschikking stellen van hun archief en aan Hugo De Sutter uit wiens werk wij deze informatie mochten overnemen.

Enkele gravures van kunstenaar Pol Craps.

Nieuws uit het Museum Felix De Boeck

Vanaf midden januari staat het museum alweer volledig in het teken van Felix De Boeck, wiens schilderijen u kan bezichtigen. Tot dan deelde De Boeck de tentoonstellingsruimte met de werken van beeldhouwster Hilde Van Summere.

Het museum is open van dinsdag tot vrijdag van 13u tot 17u en op zaterdag en zondag van 14u tot 17u. Informatie: 02 377 57 22

Drogenbos kunstenaarsdorp

De vrienden van Pol Craps

Pol Craps had veel vrienden-kunstenaars. De uitbundige bijeenkomsten in zijn huis in de Langestraat 18 zijn er een bewijs van. Eerst waren er de nauwe banden met de familie Danse, waar hij de diverse graveertechnieken leerde van vader August. Later bleef hij nauw samenwerken met de twee dochters, Marie en Louise. Ook zijn vriendschap met de schilder Louis Thevenet was intens. Louis Thevenet (1874-1930) kwam na vele omzwervingen omstreeks 1903 opnieuw aan in Brussel. Hij woonde in Ukkel-Sint-Job, Ukkel-Calevoet, Beersel, Linkebeek en Drogenbos, waar hij een tijdje naast zijn broer Pierre, ook kunstschilder, aan de Grote Baan 249, op enkele passen van de boerderij van Felix De Boeck, kwam wonen. De eerste ontmoeting tussen Craps en Thevenet dateert van omstreeks 1906, toen Louis en Emma op de Alsebergsesteenweg in Ukkel woonden. Beide kunstenaars gebruiken dezelfde landschappen, kerken, boerderijtjes en café-interieurs als inspiratie. Toen de Thevenets in 1914 in Drogenbos kwamen wonen, werd de vriendschap nog hechter. Na menig café-bezoek eindigden ze de dag bij Pol Craps, waar ze samen zongen en improviseerden aan de piano. Of Pol Craps ook deelnam

aan de vergaderingen bij brouwer Van Haelen in de Put van Calevoet is niet bekend. Maar deze plaatselijke mecenas kende zeker het werk van Pol. Hij bezat ook etsen van hem, maar was vooral geïnteresseerd in zijn schilderijen.

Bekend volk

Pol Craps kende ook James Ensor. Er bestaat heel wat correspondentie van deze twee over hun werk en over etsen die Pol Craps maakte naar het werk van Ensor. Op 6 december 1911 schrijft Ensor aan Craps: "Mijnheer Pol Craps. Ik ben zeer tevreden over uw gravure uitgevoerd naar mijn schilderij 'De Lampenist' van het museum van Brussel en ik houd eraan u mijn gemeente felicitaties aan te bieden. Gelieve, Mijnheer Craps, de uitdrukking van mijn grote waardering te aanvaarden. (get.) James Ensor."

Pol Craps stelde dikwijls tentoon in belangrijk gezelschap. In 1913 wordt hij uitgenodigd deel te nemen aan een tentoonstelling in het atelier van J. Baudrenghien samen met Ensor, Laermans, Oleffe, Hagemans, Thevenet, Roidot, Rik Wouters, Paerels en Counhaye. Maar hij vergat ook niet de lokale verenigingen en mensen. Vele mensen in onze gemeente

kregen een werk van hem uit vriendschap, als ruilmiddel voor bewezen diensten of voor een verenigingstombola of een andere prijs. Craps heeft ook verscheidene jongeren leren tekenen of graveren. Zijn belangrijkste leerling was Felix De Boeck. Felix zei daarover het volgende: "Toen ik zowat 8 jaar was, werd ik ziek en ik moest het bed houden. Om de tijd te doden, tekende ik bijbelse taferelen. Ik kreeg van moeder een tekenboek. Mijn vader die een ongeletterde maar verstandige man was, zag wel iets in de tekeningen en liep er overal mee te koop hoe goed zijn zoon wel kon tekenen. Hij kon Pol Craps overtuigen naar het werk van zijn zoon te komen kijken. Pol zag er wel wat in en ik mocht voortaan bij hem tekenles volgen. Elke zondagvoormiddag vanaf 1909 tot 1915 was ik een vlijtige leerling. Het heeft ook mijn verdere carrière sterk bepaald, want heel mijn leven heb ik elke zondag geschilderd, vrijage en wittebroodsweken inbegrepen."

Met dank aan Sicca Silva Droogenbosch voor het ter beschikking stellen van hun archief en aan Hugo De Sutter uit wiens werk wij deze informatie mochten overnemen.

Over de techniek van het etsen

Pol Craps (tot slot)

Hoe ontstaat een ets? Het is geen uniek stuk zoals een schilderij, maar een afdruk van een plaat op papier, waarvan een aantal exemplaren worden gemaakt, genummerd en gehandtekend. Daardoor kunnen meerdere mensen eenzelfde ets bezitten. Bij nader toezien zal je wel verschillende nummers opmerken.

Er bestaan heel wat technieken om de platen te maken, gaande van mechanisch-manuele technieken (koperen platen worden ingebeiteld of ingekrast) of chemisch-manuele technieken (een zuur bijt de koperen plaat in op de plaatsen waar de beschermende laag is weggekrast door de kunstenaar). Eens de platen afgewerkt zijn, worden eerst proefafdrukken gemaakt. De inkt wordt over de plaat gegoten, daarna wordt het oppervlak gereinigd zodat de inkt alleen in de groeven achterblijft. Door het papier ertegen te drukken wordt de inkt in het papier gezogen en ontstaat de afdruk. De kunstenaar kan correcties aanbrengen op de plaat tot het resultaat eindelijk aan zijn verwachtingen voldoet. Deze eerste platen worden niet genummerd en

worden 'épreuves d'essai' of 'staten' genoemd. Daarna worden een aantal afdrukken 'épreuves d'artiste' genoemd. Dat zijn de afdrukken die dienen ter controle (aangeduid met E/A) van papier, inkt en druk. Daarna worden de andere afdrukken genummerd en gesigneerd.

Met deze technische gegevens willen wij de artikels over Pol Craps afsluiten. Wij danken iedereen die meegewerkt heeft om deze teksten mogelijk te maken; vooral Sicca Silva Droogenbosch voor het ter beschikking stellen van hun archief en Hugo De Sutter uit wiens werk wij deze informatie mochten overnemen.

Het volgende verhaal in onze reeks over de kunstenaars van Droogenbosch gaat over een grote dame in de schilderkunst: Marie Collart. Indien mensen informatie over haar hebben of een werk van haar bezitten dat wij eventueel mogen fotograferen ter illustratie van de artikelen, neem dan contact op met André Lermينياux, tel. 02-331 14 41. Dank bij voorbaat.

Pol Craps aan het werk.

Winter te Alseberg.

De kerk van Beersel in 1914.